

vékony theákat, vagy sovány vékony tyúk levelet itassanak mindaddig, még az epéség meg szűnik, vagy az ereje roskadni kezd; ekkor pedig tüstént kövessék a már közlött orvoslás módját, az opiumot sem kimélvén. Inkább, 3-szor, ha ez által holmi romlottság a testbe szorítódott volna is, veszedelem el hártása után könnyű lesz egy kis Ipecacuanhával kitakarítani, ne hogy más nyavalyát szüljön. 4-szer, a meleg boros borogatásokról azt jegyzem még meg: hogy annál tzélarányosabbak lesznek, ha jó forró, vagy süts melegen történnék, az ez által imitt amott fel tsattogzó bőr kívánatos következő. 5-ször. Előre meg vagyok győződve arról is, hogy ha az érzékellen, hideg, meg meredt tagokra, egy tsomó erdei hangya fészek töltetne, ezeknek átkozott mardosása, és a választó vízhez hasonló tsipós nedvesség az érzékenységet, életet, meleget azonnal visszatéríthetnek.

Ezen kívánatos foganatú, cholera ellen ki hirdetett orvoslás neve Ns. Szabolcs Várme gyében közönségesen használtatik mindentől, orvossága mindenütt található, a földnépe is élhet vele míg az orvos elérkezik, kevés vigyázat, és gondviselés mellett meg szabadul minden beteg a halál torkából; azért ha kevés meleg bort kávé helyett vennék és délután innának, úgy szinte lefekvés előtt, ennél jobb praeservativuma nem lehetne a föld népének. (Ugyanott 1831. évf. második félesztendő 126—127. l.)

324. A' nadályok cholerajárványkor. Tekintetet érdemel azon tapasztalás, mely Pesten a' cholerajárvány' idejében a nadályoknál tétetett. Lichtel úrnak nagy nadály kádjában a' járvány' kezdetekor a' nadályok annyira elbújtak, hogy mikor eladás végett szükség volt reájok, lehetetlen volt csak nehányat is kifogdosni. September' hónapja' elején ismét meg kezdtek jelenni. Hasonló

eltünése minden nadályoknak vétetett észre Sopronban is, hasonlóképp Lichtel úr' kádjában. Ez a' tünemény valljon nem mutat-e, úgy mint sok egyéb, levegőnk' járványos elrendelésére? (Orvosi Tár 1831. évfolyam 3-ik kötet 191. l.)

325. A' cholera elnevezései nálunk. Minden idegen szót nem lehet minden nyelvben visszaadni. 'S illyen nálunk a' cholera is. Olvassuk: hánytató vérhas. Vérhas pedig és hasmenés két felette különböző dolog; és sem vérhas, sem hasmenés nem hánythat, 's így nem lehet hánytató; nem említvén azt, hogy a' cholera-ban hányás és hasmenés nem mindig van jelen. A' többi elnevezések mind az epe szóval vannak összekötve: epekór, epekörság, epedög, epemirigy 's tb. Ezen nevezésekre azon hibás vélemény ada alkalmat, mely a' görög nevet a' chole-tól (epe) származtatja. A kelet-indiai cholera-ban pedig az epe semmi különösebb szerepet nem játszik, sőt egyik azt ettől elválasztó bélyege épen az epének többnyire észrevehető hiánya a' bélbeli üritményekben, de épen úgy hallgat a' nyálnak, a' húgynak, 's többnyire az izzadéknak (bőr' érezhetetlen gőzölgése) el- és kiválasztása is; 's így a' nyálkór, húgycsór, veriték-kór épen oly jó volna, mint az epekór. A' pesti orvosi kar' egyik ülésben nem régg nyilvánosan közöltetett, hogy hazánk' egyik szerentsétlen vidékében, hol a' nyavalya dúl, a' parasztnép azt *bélgörccsnek* nevezte el; nem egészen jól ugyan, valljuk meg; de véghetetlenül jobban mint az epedögös philológok; mert ki fogja tagadni, hogy a' cholera hányás és hasmenés görccsös természetű, ha csak egy pár cholera-beteget látott is? (Ugyanott 1831. évfolyam 3-ik kötet 107. l.)

Közli LENGYEL BÁLINT.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Választmányi ülés 1892 október 19-ikén. Lengyel Béla első titkár előterjeszti a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 1892. évi június 23-ikáról 26,413. szám alatt kelt leiratát, mellyel utalványozza a folyó évre eső 4000 (négyezer) forintnyi országos segélyt. — Örvendetes tudomásul vétetik.

A titkár előterjeszti a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek f. évi 24,539. szám alatt kelt leiratát, melyben kéri a Társulatot, hogy a II. nemzetközi ornithológiai kongresszus olyan határozatainak foganatosításában, a melyek magyar szak-tudósokra várnak, a saját kebelében in-

tézkedni s ebbeli határozatáról a minisztert értesíteni szíveskedjék. — A' választmány véleményadásra az állattani bizottságot kéri fel.

A titkár előterjeszti a földművelésügyi m. kir. miniszternek 24,574. számú leiratát, melyben arra kéri a Társulatot, mondana véleményét Parey Pál berlini kiadónak »Deutschlands nützliche und schädliche Vögel« című készülöben levő munkájáról.

Ennek kapcsán előadja a titkár, hogy ez ügyben véleményadásra Herman Ottó tagtársunkat szolította fel, ki a német kiadványt, mely a természeti hűség és biológiai igazság ellen is vét s a hazai állapo-

toknak sem egészen felel meg, pártfogásra nem ajánlja, hanem jónak látná, ha hasonló képek megfelelő szöveggel a magyar állatvilágból itthon adatnának ki. E vélemény a nyári szünet alatt felterjesztett. — Tudomásul szolgál.

Az elnök ezzel kapcsolatosan jelenti, hogy **Luczenbacher Pál** főrendiházi tag kijelentette, hogy kész anyagilag támogatni valami olyan munkát, mely közvetlenül közhasznú és a nagy közönségre felvilágosító. — A választmány a nagylelkű ajánlatot köszönettel fogadja és a maga idejében nem fogja elmulasztani, hogy az ígért támogatást igénybe vegye.

A titkár előterjeszti a tőzgebizottság jegyzőkönyveit s jelentést tesz az ügy állásáról, melynek értelmében: kérdőívek küldettek szét, a melyekre sok helyről válasz is érkezett; a külföldi tanulmányútra **Staub Móricz** választmányi tag küldetett ki, a ki jelentését elkészítette; a hazai lépés és tőzgevizsgálatokkal ifj. **Filárszky Nándor**, **Istvánffy Gyula**, **Mágócsy-Dietz Sándor** és **Schilberszky Károly**, voltak megbízva, a kik anyagot gyűjtöttek és most szerkesztik jelentéseiket, szóval bő anyag van készletben. — Örvedetes tudomásul vétetik.

A titkár előterjeszti a II. évharmadra kiküldött pénztárvizsgálók jelentését, melyből kitűnik, hogy a pénztárvizsgálók f. é. október 15-ikén a pénztári könyvekben foglalt tételeket pontosan átvizsgálták és megállapították, hogy október 14-ikéig bezárolag 65,875 frt 51 kr., bevétellel 64,181 frt 89 kr. kiadás áll szemben, tehát a pénztári maradék 1693 frt 62 kr.-t tesz; hogy az alaptőkének a földhitelintézetnél 93,700 frt-nyi értékpapírja, az Első Hazai Takarékpénztárban pedig 14,300 frt készpénz van elhelyezve, s hogy a Trefort-alap a kamatokkal együtt 4497 frt 86 kr.-ra rúg. — A választmány a jelentést örvedetes tudomásul veszi s a pénztárvizsgálóknak köszönetet szavaz fáradságos munkájokért.

Lengyel István pénztárnok előterjeszti a forgótőke állását 1892 szeptember végén. — Tudomásul vétetik.

A pénztárnok jelentést tesz a gazdasági ügyekről.

Gecze Gedeon volt tiszbecsi ev. ref. lelkész végrendeletében 500 frtot hagyott a Társulatnak azzal a kikötéssel, hogy kamatai addig csatoltassanak a tőkéhez, míg az 1000 (egyezer) forintot el nem éri, s akkor az 1000 (egyezer) forint évi kamatai a Természettudományi Közönyben megjelenő legjobb egészségügyi czikk jutalmazására fordíttassanak. — A választmány a hagyatékot elfogadja s a hagyományozó akarata szerint fog eljárni.

Jelenti továbbá a pénztárnok, hogy **Nagel Emil** nyug. egyetemi tanár 100 frtot, és **Trajanovits Ágoston** gyógyszerész Sarkadon 100 frtot hagyott a Társulatnak, a mely összegek be is folytak a pénztárba. — Örvedetes tudomásul szolgál.

A titkár bemutatja a szakértekezetek jegyzőkönyveit. — Tudomásul szolgál.

A titkár jelentést tesz a tervezett népszerű természettudományi estélyekről s a jövő évi sorozatos előadásokról. Karácsonyig előadást fog tartani: **Entz Géza**, **Gothárd Jenő**, **Ilosvay Lajos** és **Kosutány Tamás**; a jövő februárius-tól kezdve **Thanhoffer Lajos** egyetemi tanár sorozatos előadásokat fog tartani az anatómia köréből. — Örvedetes tudomásul szolgál.

A titkár előterjeszti Budapest fő- és székváros tanácsának f. évi 12,790. számú átiratát, melyben tudatja, hogy a Társulat indítványa értelmében kísérletet fog tenni a nyilvános tereken levő növényeknek és fáknak jelzőtáblával való ellátása ügyében. — Tudomásul szolgál.

A titkár jelentést tesz a szünet alatt elkészült kiadványokról. — Tudomásul vétetik.

Heller Ágost könyvtárnok jelenti, hogy a következő egyesületek és intézetek kívánnak a Társulattal csereszonyba lépni:

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület Kolozsvárott; a »Museo civico di storia naturale« Triesztben; a »Museo geologico dell' università« Rómában; a »Société géologique de Normandie« Havreban; a »Museum« Stavangerben; a »Minnesota Academy of Natural Sciences« Minneapolisban; a »Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters« Madisonban (Wisconsin állam); a »Nova Scotian Institute of Natural Science« Halifaxban (Nova Scotia); a »Missouri botanical garden Report« Szt.-Louisban (Missouri); a »Museo de la Plata (Provincia de Buenos Aires) La Platában. Jelenti továbbá, hogy **Krécsy Béla** tagtársunk értesítése szerint három washingtoni intézet, ugymint az »U. St. Naval Observatory; az U. S. Weather Bureau és az U. S. Geodetic and coast Survey« kész a Társulattal csereszonyt kezdeni. — A választmány a csereszonyt elfogadja s megbizza a könyvtárnokot a nevezett egyesületeknek és intézeteknek szóló kiadványok elküldésével; **Krécsy Béla** tagtársunknak pedig buzgalmaért a maga részéről is köszönetét nyilvánítja.

A jegyző felolvassa az utolsó választmányi ülés óta a könyvtárba beérkezett ajándékokat. Szerzők ajándékai: **Fodor József**, Egészségtan a középiskolák felső osztályai számára valamint magánhasználatra; **Pécha Antal**, Magyar és német bányá-

szati szótár; Dr. Frederik Jenő, A lét bírálata; Dr. Szontagh Tamás, Nagy-Károly és Ákos vidéke és Tasnád-Széplak vidéke. Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez; Szalay János, A soros vetés és a sorbavető gépek kezelése; Dr. Böke Gyula, A hallóképeség vizsgálatáról tetetőknel és annak értékesítéséről kórjelzés és kórjósolati irányban; Léderer Ábrahám, Az emberszeretetre való nevelés; Dr. Török Aurél, Neubere Beiträge zur Frage der Horizontalebene des Schädels in Bezug auf die kranimetrische Analyse des Schädelformes és zur Frage: Ueber einige gesetzmässige Beziehungen zwischen Schädelgrund, Gehirn und Gesichtsschädel. Offenes Schreiben an Herrn Prof. Dr. Johannes Ranke; Flatt Károly, C. de Flatt Bibliotheca botanica. Pars tertia; ifj. Weninger Mátyás, Mezőgazdaságunk; Dr. Csatáry Lajos, Jelentés az országos közegészségi tanácsnak 1891. évi működéséről; Téglás Gábor, A Korábia római bányászata és kettős sírmezeje Zalatna közelében; Dr. Ziffer Emil, Budapesti hygienische Zeitung 1892. évfolyama. További ajándékok: Péch Antal, A magyar állam jelentékenyebb folyóiban észlelt vízállások. IV. kötet; — Jelentés a filloxéra-ügy állásáról az 1889. évben, Jelentés a filloxéra-ügy állásáról az 1890. évben, a földművelésügyi minisztérium ajándékai; R. Vörös Sándor, A kolozsmonostori magy. kir. gazdasági tanintézet évkönyve 1890/91-ben, az intézet ajándéka; Dr. Löw Samuel, A magyar szent korona országai balneologiai egyesületének 1892-iki évkönyve, az egyesület ajándéka; Milk fermentations and their relations to dairying; Mark W. Harrington, Meteorological work for agricultural institutions; H. W. Conn, The fermentations of milk — Mágócsy-Dietz Sándor ajándékai; Espunere de motive privitoare la conveniunea de delimitare dintre regatul romaniei și imperiul Austro-Ungariei, a Földrajzi Társulat ajándéka; M. H. Baillon, Dictionnaire de botanique, I. kötet, Dr. Fialowski ajándéka; Dr. M. E. Weiser Selbsthilfe bei Lebensgefahr, Unglücksfällen und Vergiftungen, Dr. Horváth Géza ajándéka. — Köszönettel vétetnek.

A titkár mélyen elszomorodva jelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta 35 tag haláláról értesült. A pártoló tagok sorából elhunyt Ónody Bertalan birtokos P.-Szt. Mihályon, a ki 1873 óta rendes, 1878 óta 210 frttal pártoló tag volt és a Közlönybe is dolgozott. A rendes tagok sorából elhunyt: Nendtvich Károly, nyug. műegyetemi tanár, életének 81-ik évében. 1841-ben jelen volt a Társulat megalakulásán és szá-

mos éven át mint választmányi tag működött. Elhunytak továbbá:

A baffy Sándor birtokos, Mokrágony; Becski Árpád tisztviselő, Vajda-Hunyadon; Bernátsky Béla gyógyszerész, Kun-Félegyházán; Bugarszky Darinka tanítónő, Pancsován; Donth Károly erdőtiszt, Beregszászon; Fodor László tanító, Sár-Szent-Miklóson; Halász F. Antal erdőmester, Máramaros-Szigeten; Hauschild György magánzó, Oláhláposon; Heinrich Ernő orvos, Besztercebányán; Keleti Károly miniszteri tanácsos és az orsz. statisztikai hivatal igazgatója, Budapesten, a ki hazánk népesedési mozgalmairól népszerű előadást is tartott; Králik János kohótitst, Nagy-Bányán; Lachnitsch Márton ügyvéd, Nagy-Halmágyon; Liszka József gyógyszerész, Rimaszombaton; Marikovszky Gusztáv orvos, Rimaszombaton; Máté Sándor gazd. intézeti igazgató, Kecskeméten; Nagel Emil nyug. egyetemi tanár, Budapesten, a ki 100 frtot hagyott a Társulatnak; Pottyondy Géza birtokos, Szil-Sárkányban; Báró Prónay Aurél erdőész, Doroszlón; Sasinka József tanító, M.-Kesziben; Snepf János tanár, Losoncban; Sperlágh József gyógyszerész, Hatvanban; Szabó József esperes-plébános, Radványban; Szemák Bertalan törvényszéki bíró, Máramaros-Szigeten; Szentgyörgyi Károly ügyvéd, Tisza-Abád-Szalókon; K. Szőke István birtokos, Moholon; Tanács János plébános, Váczott; Tóth Dezső orvos, Kun-Szent-Mártonban; Trajanovics Ágoston gyógyszerész, Sarkadon, a ki egyszáz o. é. forintot hagyott a Társulatnak; Védél Károly kir. közjegyző, Gyulán; Vincze Lajos káplán, Karancs-Kesziben; Wiedner Gyula tanár, Gyula-Fehérvárott; id. Wieser Gusztáv birtokos, Piskén; Zsivkovics Titusz vasuti tiszt, Budapest. — Szomorú tudomásul vétetik.

Kilépőket bejelentették 17-en. — Tudomásul van.

Négy évre adósok kitörültenek 70-en. — Tudomásul szolgál.

A jegyző felolvassa az új tagokul ajánlottakat: Ábrahám Hugó gazdász B.-Borsod, (ajánló Fantus C.); Dr. Ádám Endre orvos Vízakna, (Benedek K.); Adler Manó birtokos Irsa, (Pflug S.); Balla Gyula közs. kertész Mohol, (Kiss J.); Barkáts Mariska tanítónő Budapest, (Bartonek G.); Barla Szabó Titusz hittanhallgató Debreczen, (Sáfrány L.); Bartal Ferencz birtokos K.-Lucz, (Imrédy B.); Bátor Károly gazdaszt P.-Vacs, (Szalai J.); Batyók Aladár urad. főtiszt Daruvár, (Réthy G.); Ribédi Biasini Ferencz orvos Buziás, (Kolb M.);

Bihari Lajos ref. lelkész T.-Földvár, (Tantó I.); Bokrossy Miklós gazdatiszt Füle, (Patzl J.); Boschán Samu gazdatiszt Ózsák, (Konkolyi G.); Böhm Gyula építész Budapest, (Ráth G.); Császár Jolán tanítónő Debreczen, (Bartonek G.); Csató György Gyula gyógyszerész Villány, (Novacki J.); Csathó János áldozópap Kolozsvár, (Kanitz Á.); Csepreghy Gábor tanító Csab-Rendrek, (Németh J.); Csolnoky István jegyző Veszprém, (Floderer J.); Csontos Ferencz köz-igazgatási gyakornok Kismárton, (Bóbita E.); Czeglédy István tanár K.-Félegyháza, (Lengyel I.); Demjanovichné Kaschich Etelka igazgatónő Munkács, (Initzky M.); Dr. Deutsch József orvos Vaskőh, (Pethő Gy.); Dobschorb Nándor műgyegy. hallgató Budapest, (Kiss E.); Doczkalik Román tanár Felső-Gagy, (Wodetzky J.); Ifj. Dohnányi József műgyegyemi hallgató Bécs, (Mehlfärber J.); Dunky Ferencz fényképész Kolozsvár, (Bartha G.); Ehrenreich Pál gyógyszerész Szirák, (György I.); Ehrlich Henrik nagybérlő Fegyvernek, (Frank M.); Erős Károly káplán Baranya-Baán, (Rosenbaum I.); Feigl Ferencz plébános Füle, (Patzl J.); Feld Antal plébános Polgárdi, (Patzl J.); Freyler Berta tanítónő Kőszeg, (Bartonek G.); Friedländer József tanító Buly, (Csurka I.); Fritz István tanító Melenceze, (Gockler L.); Futó József jegyző Bárán, (Fülöp G.); Füssy József hittanballg. Debreczen, (Sáfrány L.); Gaál László szolgabíró Felvincz, (Nádudvari D.); Gaál Vilmos lap-szerkesztő Battonya, (Gerzanits Gy.); Gaszner Károly urad. tiszt N.-Várad, (Király Gy.); Genál Gyula mérnöksegéd Budapest, (Antalfy A.); Gregersen Béla erdőszhallgató Selmece, (Lengyel B.); Gyuráné Kun Mariska úrhölgy Budapest, (M.-Dietz S.); Haidvogel Paula tanítónő N.-Szeben, (Bartonek G.); Hajnos Ándor számv. hivatalnok Budapest, (Hajnos Gy.); Hamberger József mérnök Brük, (Nagy S.); Hannig Endre segédlelkész Városlód, (Riethmüller K.); Hárs István főerdész Szt.-Péterfa, (Kleiszl K.); Hatvani Endre tanító Szegvár, (Farkas S.); Haupt Mihály tanár Temesvár, (Saly S.); Dr. Hausner József orvos K.-Komárom, (Ágh T.); Heyek Kálmán vállalkozó Budapest, (Steineker G.); Hinger Tivadar uradalmi tiszt P.-Hosszú, (Balla K.); Hodossy Béla segédmérnök Eger, (Dékány I.); Homér Imre papnövendék Kassa, (Lengyel I.); Homicskó Aladár erdőgyak., Ungvár, (Szegelethy J.); Horváth János nevelő Z.-Radvány, (Steinhübel J.); Horváth Katalin tanítónő Sümeg, (Bartonek G.); Kaczián Sándor gyógyszerész Korpona, (Libertini J.); Nagykovács Kállay Ubáld birtokos Bécs, (Jósa A.); Katona Lajos mérnök Kabolapojána, (Schubert E.); Kepes Emil műgyegyemi hallgató N.-Várad, (Bach N.); Keviczky Ferencz tanító Szegvár, (Farkas

S.); Kherndl György igazgató Gyoma, (Steineker G.); Kis Mátvás gyógyszerész Szegvár, (Farkas S.); Klein Gyula mérnök Eszék, (Klein V.); Klotzbach István részvénytársasági gondnok Ercsi, (Nagy M.); Ifj. Kneppo Dániel körjegyző Z.-Radvány, (Steinhübel J.); Koller Viktor magánzó Terezo-vacz, (Lengyel I.); Kolozsváry Sándor főszolgabíró Újvidék, (Ambrózy B.); Koráni Kálmán gyógyszerész Fülöpszállás, (Galambos K.); Kovachich József joghallgató Bács-Almás, (Márton G.); Kovács Gábor ügyvéd Debreczen, (Szilágyi K.); Krausz József könyvtáros Veszprém, (Grill K.); Kristyóry János iparos Arad, (Priegl Gy.); Kukan Imre v. tanácsnok Érsekújvár, (Blahó Gy.); Dr. Kulcsár Péter orvos N.-Zerénd (Bán Gy.); Kun Farkas jegyző P.-Fegyvernek, (Frank M.); László Károly tengerész Pola, (Nádori N.); Leisz Lajos gazdatiszt Sárvár, (Riedt I.); Lévai Dezső sz. orvos Budapest, (Nékám L. S.); Lévy Lajos orvosjelölt Budapest, (Kármán M.); Liffa Aurél bölcsész Korpona, (Libertini J.); Linter Ákos állatorvos N.-Várad, (Király Gy.); Lubi Géza országgyűlési képviselő N.-Ar, (Lucz I.); Lukátsik Ferencz pénzverdei tiszt Kőrmöczbánya, (Ürmössy K.); Dr. Mády Gyula orvos Fülöpszállás, (Galambos K.); Dr. Márton József ügyvédjelölt Zombor, (Rotterstein Gy.); Mihályi Ernő számvevő Zombor, (Márton J.); Mitley Béla erdőszgyakornok Ungvár, (Szegelethy J.); Ifj. Mitsky Sándor földbirtokos Dános, (Pflug S.); Moldován Anna tanítónő Lőcse, (Bartonek G.); Molnár Hugó ref. lelkész Újvidék, (Ambrózy B.); Moór Margit úrhölgy Koponya, (Geőcze S.); Musinszky Géza műfestő Murány, (Lahner Gy.); Pálosy Dénes tanár Temesvár, (Saly S.); Pethő János magánzó Bessenszög, (Miskey D.); Piáček Sándor urad. tiszt Vasad, (Király Gy.); Podhorszky József vasgyári tiszt Z.-Brezó, (Flórián A. és Szalánczy L.); Polcz József tanító Jólsva, (Lahner Gy.); Polinszky Emil mérnök Szegszárd, (Vángel J.); Porutiu Emil mérnök Ruttká, (Porutiu R.); Prager Frigyes mérnök Kőrös-Ladány, (Finta L.); Dr. Rácz István tanár Budapest, (Czakó K.); Recska Ernő irnok Ság, (Szabó Gy.); Dr. Reich Lajos tanársegéd Budapest, (Ifj. Kuthy D.); Rezy Vilmos számtiszt Ungvár, (Szegelethy J.); Rimánóczy Endre segédlelkész Káptalanfa, (Pereényi A.); Roboz József igazgató Arad, (Székely S.); Sadler Richárd gyárigazgató Budapest, (Polacsek K. és Bittó B.); Sággy Lázár tanító Szegvár, (Farkas S.); Sárdi Ilona tanítónő Kolozsvár, (Bartonek G.); Sax Frigyes ev. segédlelkész T.-Földvár, (Tantó I.); Dr. Schaffer Károly tanársegéd Budapest, (Székely Á.); Schönviszner Aladár gyógyszerész N.-Szalók, (Barics M.); Schuschnek Albert gyógyszerész Brád, (Mik-

lós L.); Sigmond Lajos birtokos Zutor, (Lengyel I.); Spinner György mérnök Budapest, (Antalfy A.); Stolz Gyula számtiszt Z.-Brezó, (Flórián A.); Stubenfall Guidó számvizsgáló Zólyom-Brezó, (Flórián A.); Szabó József ref. lelkész Béránd, (Fülöp G.); Szántó Bertalan kereskedő N.-Várád, (Berkovits M.); Szendy Árpád tanár Budapest, (Szendy Gy.); Dr. Szigeti Miklós irgalmasrendi alorvos Eger, (Mura F.); Szilágyi Gyula számtiszt H.-M.-Vásárhely, (Bencsik I.); Szukk Antal tanár N.-Beckerek, (Gockler L.); Thomay István hivatalnok Budapest, (Lengyel I.); Tiltscher Gyula akadé-

miai hallgató M.-Óvár, (Horusitzky H.); Török László erdész N.-Várád, (Király Gy.); Tritz Lőrincz tanító Merczyfalva, (Schipper Gy.); Vándor József áldozópap Kolozsvár, (Kánitz A.); Végh Endre kertész Várpalota, (Németh I.); Végh Győző tanító Pördeföld, (Németh I.); Veisz Gáspár birtokos Tiszafüred, (Schleiminger L.); Viszlay Gyula tanító Mártély, (Farkas S.); Wolff Lajos szolgabíró Kismárton, (Bóbita E.); Dr. Zgama Károly tanár Kalocsa, (Géczy Fl.); kik mind a 137-en megválasztottak; velök a tagok száma 7683-ra emelkedett, a kik közt van 199 alapító tag és 151 hölgy.

LEVÉLSZEKRÉNY.

TUDÓSÍTÁSOK

(36.) *Magyarország időjárása 1892 szeptember havában.* A forró és száraz augusztusi napokat meleg és száraz szeptember követte, melynek időjárása, a rendes ősztől eltérve, nyári hónapnak emlékéit hagyta maga után. Középhőmérséklete 2—3 egész fokkal magasabb a szokottnál, a mi e hónapra nézve jelentékeny melegségtöbbletet ad. És csakugyan az utolsó két évtized szeptember hónapjaival az idej szeptembert összehasonlítva, találjuk, hogy ez a sorozatban, mint legmelegebb, első helyen áll. Szeptember hőmérsékletében rendes körülmények között fokozatos csökkenés van, és a nyárnak az őszbe való átmenete abban nyilvánul, hogy szeptember eleje mintegy 5 fokkal melegebb mint a vége. Ez idén azonban a hőmérséklet mindvégig magas volt; sőt épen az utolsó napok a legnagyobb pozitív eltéréssel tűnnek ki, mint ez a budapesti pentadértékekből is kiderül:

	1871-90 C.-fokban	1892
Aug. 29.—szept. 2.	19.4	22.5
Szept. 3—7.	18.8	18.1
» 8—12.	17.7	16.5
» 13—17.	16.6	20.4
» 18—22.	15.4	18.2
» 23—27.	13.4	19.1
» 28.—okt. 2.	13.9	19.8

A hónapnak magas hőmérséklete abban is mutatkozik, hogy maximuma és minimuma az átlagos értékét meghaladja, kivált a minimum 4—6 fokkal s így számbavehető lehülés az egész hónapban sem fordult elő. Arvaváralján 24.4° C. 17-ikén és 6.5° 12-ikén, Selmeczbányán 27.6° 1-én és 9.8° 8-ikán, Ungvárt 30.0° 5-ikén és 11.0° 21-ikén, Huszton 35.5° 5-ikén és 9.6° 21-ikén, Nyiregyházán 30.5° 5-ikén és 15.1° 20-ikán, Ó-Gyallán 29.0° 16-ikén és 8.1° 20-ikán, Aradon 31.6° 4-ikén és 13.1° 9-ikén, Pan-

csován 32.4° 4-ikén és 13.2° 9-ikén, Zágráiban 30.9° 4-ikén és 12.1° 21-ikén, és Gyergyó-Szent-Miklóson 27.0° C. 5-ikén és 9.4° C. 27-ikén volt a leolvasott legnagyobb, illetőleg legkisebb hőmérséklet.

A légköri lecsapódások ebben a hónapban gyakoriság és mennyiség tekintetében a rendes mértéken alul maradtak. Különösen Erdélyben volt nagyobb esőhiány és az északkeleti felföldön is meglátszott a szárazság. Selmeczbányán esett 7 napon 48 mm., Bustyaházán 5 napon 56 mm., Debreczenben 5 napon 28 mm., Szegeden 7 napon 32 mm., N.-Szebenben 5 napon 29 mm., Herkulesfürdőn 8 napon 117 mm., B.-Füreden 3 napon 27 mm. Mint rendkívüli esőzést érdemes megemlíteni a fumei felhőszakadást, mikor 30-ikán nagy zivatar kíséretében 201 mm. esett.

A borultság kisebb volt mint rendszeren; a levegő páratartalma a normális értéket megközelíti. A légnyomás néhány tizedmilliméterrel magasabb. Ó-Gyallán a talajhőmérő 0.5 m. mélységben 17.5 és 1.0 m. mélységben 16.0 C. fokot mutatott.

Az időjárás lefolyása e hónapban röviden a következő: Elején nyugaton és északkeleten volt némi eső, de egészben 4-ikéig a szép nyári, meleg idő egyre tartott. Ekkor a magas légnyomás Közép-, illetőleg Dél-Európában időzött, a minimumok pedig északi Európában vonultak el. 4-ikén nyugatról hősüllyedéssel esőzés indult meg, mely lassanként keletnek tartott. Ez időváltozás Felső-Itálián és hazánkon átvonult depresszióner és az északnyugaton megjelent barométerei maximumnak volt következménye. Az esős és részben hűvös idő eltartott 10-ikéig; azontul az időjárásnak magas hőmérséklet mellett száraz jelleme volt, a mi a Közép- majd Délkelet-Európa fölött hosszán elterülő magas légnyomásra vezethető vissza. A depressziók a magas északon ha-